

De Wachter van het Avonduur

Eerste druk, maart 2012

© 2012 Pieter van Veenendaal

Omslagontwerp: naar een fragment uit een schilderij van Dora Michielsen-Dijkstra
Portretfoto: Christine Henfling

ISBN: 978-90-484-2289-0

NUR: 334

Uitgever: Free Musketeers, Zoetermeer
www.freemusketeers.nl

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten en onvolkomenheden, noch voor de directe of indirecte gevolgen hiervan.

Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever worden openbaar gemaakt of veelevoudigd, waaronder begrepen het reproduceren door middel van druk, offset, fotokopie of microfilm of in enige digitale, elektronische, optische of andere vorm of (en dit geldt zonodig in aanvulling op het auteursrecht) het reproduceren (I) ten behoeve van een onderneming, organisatie of instelling of (II) voor eigen oefening, studie of gebruik welk(e) niet strikt privé van aard is.

DE WACHTER
VAN HET AVONDUUR

PIETER VAN
VEENENDAAL

HOOFDSTUK 1 DE OPDRACHT

Zachtjes kraken de traptreden onder zijn voeten. Hij moet oppassen dat hij niet uitglijdt, zo op zijn sokken. Hij gaat op de onderste tree zitten, en trekt langzaam zijn schoenen aan. Hij heeft geen haast.

Voorzichtig haalt hij zijn jas van de kapstok. Hij pakt zijn hoofd goed in met zijn muts en zijn sjaal.

Als hij daarmee klaar is, blijft hij onderaan de trap nog even staan luisteren. Zo te horen is iedereen in diepe slaap.

Hopelijk komt hij zonder problemen buiten. Het slot van de buitendeur geeft het minste geluid als hij de sleutel in een keer snel omdraait. Toch komt de deur niet zonder knarsen en piepen uit het slot.

De wind krijst gierend om de hoek van de deur, die Johan met geweld op een kier open houdt. Stuifsnieuw dwarrelt woest de gang in.

Als hij buiten staat, slaat de door de harde wind opgejaagde sneeuw hem als duizenden ijzige naalden snijdend koud in het gezicht. Hij trekt de deur met beide handen achter zich dicht. Met zijn hoofd diep teruggetrokken in zijn kraag, vecht hij zich vooruit de donkere nacht in.

‘Je moet weggaan als niemand het weet, anders word je veel te snel terug verwacht. Doe het vanavond, voorzichtig, ga en kom weer ...’

Haar stem was tot fluisteren afgestorven. Met een diepe zucht had oma zijn hand losgelaten, ze had zich daarna moeizaam omgedraaid, en was met haar gezicht naar de muur blijven liggen.

Even nog was Johan bij het bed van zijn oma blijven zitten, maar toen was hij opgestaan om zijn tante te waarschuwen dat hij weer wegging.

Alles wat oma wist had ze hem verteld, en hij stond nu voor de moeilijke taak te gaan doen wat ze hem had gezegd. Tante Hendrika zou nu weer verder voor oma zorgen.

‘Slaapt ze?’ ‘Ik weet het niet. Ik moet weg.’ ‘Kom je gauw weer eens? Ze vindt het zo gezellig als je komt.’

‘Ik weet niet wanneer ik weer tijd heb, maar ik zal mijn best doen, dag!’ ‘Dag!’ Kijk je wel goed uit? Het is vreselijk buiten, ze zeggen dat er een sneeuwstorm komt!’

Johan keek nog even de kamer rond terwijl hij zijn jas aantrok. In al die jaren was er niets veranderd in het huisje van oma. Eigenlijk was het gewoon net zo’n huis als alle andere huizen in het dorp. Alles was hier gemaakt van dat donkerbruine hout dat de mensen zelf uit de bossen haalden. Van buiten was alles bruin, van binnen was het dat ook. Gezellig, warm, maar wel allemaal hetzelfde, een bruine houten klok op de bruine houten schoorsteen, bruine houten stoelen voor het vuur van de bruin betegelde haard. Johan hoorde de klok nog net zo tikken als toen hij nog een klein jongetje was.

Veel te langzaam, leek het, werden de minuten, de uren weggetikt. Johan hoorde hoe het water in het koperen keteltje boven het vuur begon te koken. Dat geluid kende hij ook zo goed. Johan vond het fijn dat alles nog net zo was als vroeger. Soms was hij bang dat alles wat hij mooi en gezellig vond er straks niet meer zou zijn. Dit huisje, iedereen die er in leefde, alles wat er in stond, dat mocht nooit veranderen.

‘Drink nog eerst gezellig een kopje koffie joh!’ ‘Nee, ik moet nu echt gaan, anders wordt mijn moeder ongerust.’

Tante Hendrika en Johan schrokken allebei op van het geluid uit de hoek waar oma lag. Het vuur van de haard lichtte in oma’s ogen op, die Johan als twee donkere gloeiende kolen strak aankeken. Oma lachte niet, haar gezicht stond ernstig, en ze leek zelfs een beetje boos. ‘Ga en kom weer, doe het snel, ga nu!’

HOOFDSTUK 2 KAS

De sneeuw komt tot halverwege zijn knieën, en dringt als ijswater door zijn dikke wollen sokken heen.

Na een paar minuten al, heeft Johan last van koude voeten. Zijn wangen voelen verstijfd aan.

Doordat de harde wind de fijne sneeuw venijnig pijnlijk in zijn gezicht blaast, kan hij niet goed zien hoe ver hij nog van de bosrand is verwijderd.

Tussen de bovenkant van zijn sjaal en de onderkant van zijn muts door, probeert hij iets te zien van wat er in de verte is. Hij moet proberen de huizen van het dorp, waarvan hij op niet te grote afstand de donkere omtrekken ziet, links van hem te houden.

Door het dorp heen lopen zou beslist makkelijker zijn, omdat het meer beschutting zou bieden tegen het stormachtige winterweer, maar hij mocht volgens oma niet het risico nemen dat iemand die hem kende hem zou zien gaan.

Nee, dat toch zeker niet! Niemand mocht hem betrappen, niemand mocht de kans krijgen om hem terug te halen. Het bos!

Nog een paar honderd meter denkt Johan nog te moeten lopen, maar misschien dat het slechte zicht hem bedriegt. Dat is niet te hopen, want met dit weer dat op iedereen die onderweg is de aanval opent, houdt hij het niet lang vol. Kom op, doorgaan! Ploegen door die sneeuw, trap je er maar doorheen, beuk jezelf door die muur van wind!

Johan praat nu hardop tegen zichzelf om zich wat op te peppen. Eigenlijk is het ook weer niet nodig, want hij weet maar al te goed dat hij moet! Het moet, het moet, het moet!

‘Ja Johan, het moet! Die koorts moet nu omlaag gaan heeft de dokter gezegd, anders zijn we Kas kwijt!’

Johan durfde de moeder van zijn beste vriend niet in de ogen te

kijken. Eigenlijk had hij nu het liefste zich om willen draaien en weg willen gaan, naar huis, naar zijn eigen kamer.

Hij zou stilletjes de trap oplopen. Hij zou de deur van zijn kamer op slot doen en zich dan met het gezicht in zijn kussen op bed laten vallen. Hij wilde huilen, huilen totdat zijn verdriet over was, maar zo wilde Johan zich toch ook weer niet laten kennen. Het zou er maar al te zeer op lijken dat hij zijn beste vriend in de steek zou laten, misschien ook nog eens op een moment waarop hij hem hard nodig had.

Hij draaide zich om en keek nog eens naar de foto aan de muur, die net boven het trapgat hing.

De hele familie stond erop. Allemaal keken ze hem lachend aan, Kas' moeder, met kleine Bent op haar arm, Evelien, Kas' oudere zus en zijn vader. Hij was de enige die ernstig keek, zijn gezicht leek te zeggen dat als er iets fout ging, het dan zijn schuld zou zijn. Hij stond ook achter zijn gezin, met de rechterhand op de schouder van zijn vrouw, met de andere op die van zijn dochter. Daar tussenin stond Kas. Hij droeg op de foto het vuurrode shirt dat hij samen met Johan was gaan kopen, de dag voordat het familieportret zou worden gemaakt.

Hij was erbij blijven kijken toen de fotograaf aan het werk was. Wel minstens twintig opnamen had hij gemaakt, en deze was het dan uiteindelijk geworden. Kas was even groot als zijn zus en zijn moeder, maar scheelde zeker nog een hoofd lengte met zijn vader. Vrolijk lachend keek hij vanachter de lijst naar zijn beste vriend, alsof hij zeggen wilde: "Er is groot feest in het dorp, en daar gaan wij straks met z'n tweeën fijn naar toe!" Johan keek langs de foto omhoog het donkere trapgat in.

Zo voorzichtig mogelijk begon hij de trap op naar boven te gaan. Halverwege draaide hij zich om. 'Is het goed als ik nog even...' De moeder van Kas, die o zo deftige mevrouw, knikte.

Johans voetstappen waren door de dikke traploper niet te horen. Hij moest even wennen aan het donker van de overloop.

De deur van de badkamer helemaal aan het einde van de gang stond op een kier. Alle deuren stonden open, zag Johan, alleen de zware dub-

bele met koper beslagen deuren, waarachter zich de kamer van Kas' ouders bevond, waren gesloten. Vanachter de deur daarnaast klonk er een vreemd raspemd geluid.

Toen Johan de deur verder open duwde, wist hij dat het de moeizame ademhaling was van zijn vriend. Voorzichtig kwam Johan dicht bij het bed. Hij was hier de afgelopen twee weken zo vaak geweest, maar nog nooit had Kas er zo slecht uitgezien als nu. Het zweet parelde van zijn bleke smalle voorhoofd, en hij rilde over zijn hele lijf. Toen Johan zo voorzichtig mogelijk een stoel bij het bed schoof, sloeg Kas een paar grote donkere ogen naar hem op. 'Hallo Johan,' zuchtte hij bijna onhoorbaar tussen zijn gebarsten koortslippen door. Onmiddellijk sloot hij weer zijn ogen.

Johan keek naar de muur waar een bleke rode avondzon zijn zwakke licht wierp op het troosteloze behang. Alles in de kamer zag er triest uit. Eigenlijk was Johan altijd bang voor dit moment van de dag.

Hij dacht aan al die momenten dat hij op zondagavond na een fijn weekend of aan het eind van een vakantie 's avonds op zijn kamer zat, en dan dat zelfde bleekrode laatste restje zon op de muur zag.

De bomen achter in de straat, die hun schaduw op de muur wierpen, wenkten dan zachtjes met hun dunne takken en hun warrelende blaadjes de neerslachtigheid binnen.

Door het raam gleed het dan langs het vergeelde behang in zijn hart. Neerslachtigheid, verdriet om niets. Maar Johan wist nu zeker dat al dat verdriet niet voor niets was geweest.

Iedere keer dat hij zich zo had gevoeld was het geweest om zich voor te bereiden op een moment waarop dat nodig was, zoals nu.

Plotseling had hij het idee dat hij zijn vriend vandaag voor het laatst levend had gezien als hij niet snel wat deed. Hij had weinig vertrouwen in de dokter die alleen weer wat zou kunnen doen als de koorts was gezakt. Johan keek naar het rillende zwetende en zwaar ademende lichaam van Kas. Hij slikte een paar keer, maar zijn tranen hield hij in. Er was altijd nog zoiets als de laatste hoop, en die moest je ook een kans geven.

Hij dacht aan oma, die zelf al langere tijd door de artsen was opgegeven. Zij leefde nog. Misschien kwam dat wel omdat ze alles wat

ze wist op zichzelf uitprobeerde. De dokter kwam alleen nog maar omdat tante Hendrika dat wilde. Oma moest daar niets van hebben.

Zij had kennis van zaken waar de meeste mensen uit het dorp liever niets mee te maken wilden hebben. De oudere mensen beschouwden haar als een soort heks, en waarschuwden hun kleinkinderen om vooral maar ver bij haar uit de buurt te blijven.

Als hij nu eens haar hulp zou vragen, zou Kas' familie daar dan iets op tegen hebben? Johan dacht van niet, en al was dat wel zo, dan nog wilde hij deze laatste kans grijpen voor zijn beste vriend. Als hij snel was kon hij nog voor het avondeten bij oma langs zijn geweest.